

SÜGIS -

pojad on suureks kasvanud,
kõik valmistuvad talveks

KUS ELAVAD?
Taimestikurikastel
veekogudel ja
nende kallastel.

KES KOOS ELAVAD?
Kõik kogunevad
parve.

AKTIIVNE AEG
Päevane valge aeg.

TOIT
Veetaimed, teod ja
teised veeselgrootud,
teravili jt viljad.

SINIKAEL-PART

MUU TÄHTIS
Päevade lühenedes
valmistuvad rändeks Lõuna- ja
Lääne-Euroopasse, sest seal
ei külmu veekogud talvel kinni.
Sügisränne algab
oktoobrist.

KES KOOS ELAVAD?
Emad väikeste poegadega,
isased eraldi.

AKTIIVNE AEG
Peamiselt hommiku-
ja õhtuhämaruses ning
öösel.

KUS ELAVAD?
Metsas.

KARU

TOIT
Marjad: mustikad, pohlad,
vaarikad, sinikad, jõhvikad.
Teised viljad: teraviljad,
tammetõrud, pähklid,
pihlakad, õunad. Maa seest
leitud herilaste ja mesilaste
pesade sisu.

MUU TÄHTIS
Süüakse väga palju. Toidust
tekib kehase rasvavaru, mis
on umbes 1/3 karu
kehakaalust. Karu karvkate
muutub tihedamaks. Nad
otsivad ja valmistavad ette
talipesa koha.

KUS ELAVAD?
Elavad seal, kus on hiiri.
Näiteks põlluservades,
veekogude kaldaaladel,
kiviaedades.

KES KOOS ELAVAD?
Kõik elavad eraldi.

AKTIIVNE AEG
Õöpäevaringsetl.

NIRK

TOIT
Peamiselt hiired,
ka putukad.

MUU TÄHTIS
Süüakse palju.
Punakaspruuni suvekarvastiku
asemele kasvab tihedam ja
ülени valge
talvine karvkate.

KES KOOS ELAVAD?
Koprapere - ema ja isa
elavad koos kahel
viimasel aastal sündinud
poegadega.

AKTIIVNE AEG
Hommiku- ja
õhtuhämaruses ning
öösel.

KUS ELAVAD?
Veekogu
kaldapiirkonnas,
kuhilpesas või
pesaurus.

KOBRAS

TOIT
Vee- ja kaldataimed,
näiteks angervaks; naat ja
teised putked; põdrakanep;
pilliroo maa-alused varred
ehk risoomid.

MUU TÄHTIS
Süüakse palju, et kehase rasvavaru
koguda. Talveks varutakse uruava juurde
oksi. Peente ladvaokste kättesaamiseks
langetatakse puid. Koprad tõstavad
veekogu veetaset paisu ehitamisega.
Kõrge veetasemega on pesas turvaline,
sest uruavad jäävad vee alla. Pere
märgistab oma eluala
kopranõrega.

KES KOOS ELAVAD?
Kõik eraldi.

AKTIIVNE AEG
Päevane valge aeg.

KUS ELAVAD?
Vanades männikutes,
kus kasvab palju
mustikaid ja
teisi marju.

METSIS

TOIT
Mustika-, pohla-,
jõhvika-, kukemarijalehed
ja -marjad.

MUU TÄHTIS
Pojad on suureks
kasvanud ja asuvad
septembris elama
iseseisvalt.

KES KOOS ELAVAD?
Emad koos talledega,
sokud eraldi.

AKTIIVNE AEG
Hommiku- ja
õhtuhämaruses ning
päeval.

KUS ELAVAD?
Metsas, niidul,
põllul.

METSKITS

TOIT
Mustika-, kanarbiku-,
pohla ja teiste puhmastaimede
lehed ja oksad;
võimalusel õunad.

MUU TÄHTIS
Süüakse palju, et koguda kehase
talveks rasvavarusid. Suvise punaka
karvastiku asemele kasvab tihedam
ja hallikas talvekarvastik. Metskitsed
liiguvad talviste tootumisaladele.
Seal tekivad talveks väikesed karjad,
kus on kõik koos - emad koos
talledega ja sokud.